

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ส่วนครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาและพัฒนาคน ดังนั้นครูจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ครูมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม และอารมณ์ ตลอดจนสอนเด็กให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ครูคือ "พ่อพิมพ์" และ "แม่พิมพ์" ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไรเด็กก็จะเป็นอย่างนั้น มีคำกล่าวที่ว่า "เด็กในวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้า" แต่ครูจะให้การศึกษาอบรมเด็กในปัจจุบันนี้อย่างไร เพื่อให้ "เด็กในวันนี้ได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า" เป็นสิ่งที่ท้าทายต่อบุคคลที่เป็นครูอย่างยิ่ง

งานครูเป็นงานที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นงานอาชีพชั้นสูง และครูที่ดีก็จะได้รับการยกย่องว่าเป็นปुरुชนียบุคคล ดังนั้นครูจึงต้องมีความประพฤติดี ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู ด้วยเหตุนี้ครูไทยในอนาคตจึงจำเป็นต้องเตรียมปรับตัว เพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้าน การเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ ซึ่งควรมีการส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักคิดค้น ทดลอง ค้นคว้าด้วยตนเองจะเหมาะสมกว่า

ครูเป็นจำนวนมากที่สนใจ มีเจตนาและความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในวิชาชีพ แต่ไม่มีโอกาสจะเข้าศึกษาต่อ เพราะอยู่ห่างไกลจากแหล่งวิทยาการ หากคนช่วยแนะนำชี้ทาง บางคนก็บั้นเข้าศึกษาหาความรู้จากสถานศึกษาระดับสูงที่ส่วนมากอยู่แต่ในเมืองใหญ่ จึงสร้างปัญหาอย่างหนักให้กับตนเอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในหน่วยงานด้วยกัน สิ้นเปลืองเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ยังผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา การสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อมีโอกาสน้อยมาก โดยเฉพาะครูที่อยู่ในเขตชนบทห่างไกล (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2523 : 1)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 4 (2520 - 2524) ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการฝึกหัดครูในชนบท การฝึกอบรมครูประจำการ และการสอนวิชาชุดครู ดังต่อไปนี้ คือ

"บทบาทและฐานะของครู ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบทบาทและฐานะของครู และบุคลากรหลัก เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการศึกษา โดยยึดหลักที่ว่าครู คือ ผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาโดยรอบคอบในกับผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อศิษย์และมีบทบาทต่อสังคมมาก ในการปรับปรุงจะต้องดำเนินการสำคัญ ๆ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงระบบการฝึกหัดครูให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยเปลี่ยนหลักสูตรการฝึกหัดครูให้มีเพียง 2 ระดับ คือ ประกาศนียบัตร และปริญญา
 - 2) เร่งอบรมครูประจำการและบุคลากรหลัก ให้ทำหน้าที่ใหม่ได้ตามแนวพัฒนาการศึกษา
 - 3) การผลิตครูภาคค่ำ การสอนวิชาชุด จะลดลงตามขั้นตอนที่เหมาะสมและอาจเลิกไปในที่สุด เปลี่ยนเป็นการอบรมครูประจำการ เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น
 - 4) การผลิตครูชนบทและอบรมวิชาชุดครูระยะสั้นแก่ผู้ที่มีวิชาความรู้ในค้ำต่าง ๆ เพื่อให้ช่วยสอนในระดับที่ท้องถิ่นมีความต้องการตามความจำเป็นของสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยผู้มีวิชาชีพเฉพาะหลายด้านอย่างกว้างขวาง"
- (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2522 : 1)

สภาการฝึกหัดครูได้มีประกาศระเบียบสภาการฝึกหัดครู อันสอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ

1. ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการให้การศึกษา และฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. 2519 ประกาศ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม 2519

2. ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการให้การศึกษา และฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ และการจัดสอนฝึกหัดครูต่อเนื่อง พ.ศ.2519 ประกาศ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม 2519

ในการประชุมครั้งที่ 8/2521 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2521 ของสภาการฝึกหัดครูสภาการฝึกหัดครูเห็นชอบให้วิทยาลัยครูทุกแห่ง ดำเนินงานตามโครงการ การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะครู ตามหลัก สุตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ.2519 ได้

ต่อมากรมการฝึกหัดครูได้มีหนังสือ ที่ ศช. 0306/ว.15522 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2521 แจ้งให้วิทยาลัยครูทุกแห่งทราบ เมื่อพิจารณาว่าดำเนินงานตามโครงการ นี้ต่อไป (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2522 : 1-2)

หลังจากนั้นวิทยาลัยครูทุกแห่งก็ได้เตรียมการดำเนินการ ตามโครงการอย่าง เร่งด่วนเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดี ทั้งนี้โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความ เป็นไปได้และขีดจำกัดของวิทยาลัยแต่ละแห่ง

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีการประชุมร่วมกันเกี่ยวกับ โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการหลายครั้ง และได้สรุปสาระสำคัญ เป็นแนวทางร่วมกันในหลักการดำเนินงานดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ควร เน้นการ พัฒนา สมรรถภาพ ความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ตาม ความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด โดยถือว่าปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร เป็นเพียง สิ่งจูงใจเท่านั้น

2. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการไม่ใช่การ ฝึกหัดครูภาคคำ แต่เป็นการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อพัฒนา สมรรถภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นการดำเนิน การร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัด และบุคลากรทางการศึกษาประจำการกับวิทยาลัยครู โดยร่วมกันทั้งในค่านงบประมาณและบุคลากร

4. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นการให้ความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ห่างไกล ได้มีโอกาสเข้ามารับการอบรมวิชาการ และเทคนิคใหม่ ๆ โดยวิธีการดังนี้

4.1 ตั้งศูนย์อบรมนอกวิทยาลัย ในพื้นที่ที่ครูส่วนใหญ่สามารถเดินทางมารับการอบรมได้สะดวก เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้ารับการอบรม

4.2 จัดอบรมในวันหยุด เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเดินทางมารับการอบรมโดยไม่เสียเวลาราชการ

4.3 จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อเอาชนะเวลา และระยะทาง เช่นการจัดบทเรียนให้กับผู้เรียนเป็นชุด ๆ การบริการคำสอนโดยบันทึกลงในเทป ฯลฯ

5. โครงการนี้เป็นการสนับสนุนให้ครูได้ใช้เวลาว่างในวันหยุด พัฒนาตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ราชการ และสังคม (กลุ่มวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2522 : 10-11)

เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการสอนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงควรจัดให้แตกต่างจากที่ได้จัดให้นักศึกษาระดับภาค กิ่งที่เอกสารการประชุมกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวถึงลักษณะการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการไว้ดังนี้คือ

การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการควรจัดให้แตกต่างกันจากกระบวนการเรียนการสอนที่จัดสำหรับนักศึกษาระดับภาค กิ่ง เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนมาแล้ว ดังนั้นจึงควรจัดเป็นแบบชุดการอบรม (Training Package) ซึ่งให้การอบรมแต่ละชุดการอบรมจะต้องวางแผนร่วมกัน เพื่อขจัดปัญหาซ้ำซ้อน โยงบทเรียนให้สัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำผลไปใช้ในชีวิตการทำงานจริง ประสบการณ์ที่ควรจัดในห้องอบรม และนอกห้องอบรม คือ ประสบการณ์ที่จะได้จากผู้ให้การอบรมและจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2522 : 25)

แต่จากความเป็นจริงแล้ว วิธีการเรียนการสอนที่ใช้กันในปัจจุบัน สำหรับการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนั้น ยังคงใช้วิธีเกี่ยวกับการสอนนักศึกษา

ภาคปกติอยู่ ผู้วิจัยจึงใคร่จะทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ให้การอบรม และผู้เข้ารับการอบรม โดยเฉพาะในสาขา พลศึกษา เพราะการเรียนพลศึกษาจะต้องมีเวลาสำหรับการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ นอกเหนือจากชั่วโมงอบรมปกติ และจะต้องหาประสบการณ์ตรง ในการเป็นผู้เข้าร่วมแข่งขันกีฬา เป็นเจ้าหน้าที่และผู้ตัดสินกีฬา ตลอดจนถึงการเป็นผู้จัดดำเนินการแข่งขันเองอีกด้วย

ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้การอบรมในโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการสอนประจำการนี้ เห็นว่า โครงการนี้มีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของครู ผู้วิจัยในฐานะของครูพลศึกษา มีความมุ่งหวังในคุณภาพของครูพลศึกษาเช่นเดียวกัน และมีความเชื่อมั่นว่าน่าจะมีปัญหาในการเรียนการสอนในสาขาวิชาเอกพลศึกษา ทำให้เกิดความสนใจและเป็นแรงจูงใจในการทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษาของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" นี้ขึ้น เพื่อผลจากการวิจัย จะทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนในสาขาวิชาเอกพลศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลไปยังคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของผู้ให้การอบรม และผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรม ตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรม มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ปีการศึกษา 2526 ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีผู้ศึกษาปัญหา 7 ด้าน คือ

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรพลศึกษา
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ปัญหาการสอนของผู้ให้การอบรม
4. ปัญหาการเรียนของผู้เข้ารับการอบรม
5. ปัญหาการใช้อุปกรณ์ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
6. ปัญหาการวัดและประเมินผล
7. ปัญหาการใช้แหล่งค้นคว้า และการให้บริการโสตทัศนูปกรณ์

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจไม่สมบูรณ์ เนื่องจากประชากรซึ่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการและอาจารย์ผู้ให้การอบรม มีเวลาและประสบการณ์ ในโครงการนี้แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้การมองเห็นปัญหาในด้านต่าง ๆ มีลักษณะแตกต่างกันไป อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์และเวลาของการฝึกอบรมมากน้อยต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามแบบสอบถามของผู้ให้การอบรม และผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในสาขาวิชา

ผลศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ และตรงกับความเป็นจริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสาขาวิชาพลศึกษา อันเป็นแนวทางในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งในด้านตัวผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง โครงการที่สภาการฝึกหัดครูออกระเบียบให้วิทยาลัยครูจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสามารถเข้าศึกษาอบรมได้ โดยไม่กระทบกระเทือนการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ สถานภาพและวิทยฐานะของผู้เข้าอบรมให้สูงขึ้น โดยให้ต้นสังกัดผู้ใช้ครู และวิทยาลัยครูเป็นผู้ดำเนินการโครงการร่วมกัน เรียกว่า "โครงการ อกป."

สาขาวิชาพลศึกษา หมายถึง หลักสูตรวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ที่ใช้ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

ผู้ให้การอบรม หมายถึง วิทยาการและอาจารย์ที่ทำการสอนวิชาพลศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้เข้ารับการอบรม หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อุปกรณ์ สถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ สถานที่ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยหรืออาจารย์ผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ได้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนในวิชาต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีของกรมการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ที่ใช้ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

แหล่งค้นคว้า หมายถึง ห้องสมุดของวิทยาลัยที่ผู้เข้ารับการอบรมในสาขาวิชาพลศึกษาในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย